

Studieplan for Operasjonssykepleie, videreutdanning (90 studiepoeng) (2015–2016)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 90

Studiets varighet: 1½ år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Høgskolen i Østfold, studiested Fredrikstad, og praksisinstitusjoner etter nærmere retningslinjer.

Kontakt

Studieveileder: Anniken Marie Hanssen

Telefon: +47 69608086

E-post: studier@hiof.no

Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet er basert på [Rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie](#) fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005, og forskrift til rammeplan.

Videre reguleres studiet av gjeldende [forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold](#).

Hensikten med videreutdanningen i operasjonssykepleie er å utdanne velkvalifiserte yrkesutøvere som kan utøve operasjonssykepleie til en stor og kompleks pasientgruppe og ivareta deres pårørende. Utøvelsen skal være i samsvar med helselovgivningens krav til yrkesutøvelse og fagets kunnskaper og verdier.

Politiattest

I henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2007, *kap. 6 Politiattest ved opptak til høyere utdanning*, skal alle studenter i videreutdanning i operasjonssykepleie levere politiattest. Søkere med merknad på politiattesten som er relevant for opptak til studiet skal levere politiattesten innen 3 uker etter tilbud om studieplass er gitt. Søkere som ikke har merknad på politiattesten skal levere politiattest senest innen studiestart. Dersom søkeren får tilsagn om studieplass mindre enn fjorten dager før studiestart skal politiattest fremlegges senest tre uker etter tilbud om studieplass er gitt. Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Operasjonssykepleier.

Studiets læringsutbytte

Kandidatens forventede læringsutbytte etter fullført og bestått utdanning er definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten:

- har inngående kunnskap i operasjonssykepleiefaget, anatomi og kirurgi, samt mikrobiologi og infeksjonsforebyggelse
- har inngående kunnskap om fysiske, psykiske, sosiale, kulturelle og eksistensielle aspekter ved å være akutt og/eller kritisk syk pasient
- har inngående kunnskap om ivaretagelse av pårørende til akutt og kritisk syk pasient, viser respekt for menneskelige reaksjoner i forbindelse med sykdom og død
- har innsikt i etiske retningslinjer, juridiske lover og forskrifter og administrative rammefaktorer av spesiell relevans for utøvelsen av operasjonssykepleie
- har grunnleggende kunnskap om metoder for forskning, forskningsetikk og kunnskapsutvikling

Ferdigheter

Kandidaten:

- innehar handlingskompetanse og utøver operasjonssykepleie til akutt og kritisk syke pasienter som gjennomgår kirurgiske undersøkelser og behandling i en kompleks, uforutsigbar og raskt skiftende hverdag
- anvender hygieniske prinsipper og tar ansvar for det infeksjonsforebyggende arbeid i forhold til pasient, miljø, utstyr og personlig hygiene
- mestrer kontroll, klargjøring og bruk av avansert medisinsk teknisk utstyr og kirurgiske instrumenter og kan vurdere muligheter, begrensninger og risikomomenter knyttet til bruken av dette
- anvender relevant forskning og bidrar til fagutvikling innen eget fagområde
- dokumenterer, evaluerer og kvalitetssikrer eget arbeid
- mestrer samhandling og samarbeid på tvers av faggrupper
- prioriterer og iverksetter forebyggende tiltak med mål om å forebygge komplikasjoner og bidra til et best mulig behandlingsforløp og resultat
- underviser og veileder pasienter, pårørende, studenter og medarbeidere

Generell kompetanse

Kandidaten:

- formidler respekt for pasientens og pårørendes integritet, ressurser og opplevelser
- reflekterer kritisk i valgsituasjoner og handler etisk og juridisk forsvarlig i forbindelse med yrkesutøvelsen

Opptak

Bachelor i sykepleierutdanning med offentlig godkjenning, **og** minst to år praksis som sykepleier.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Oppbygging

Videreutdanningen gjennomføres som heltidsstudium over tre semestre og studiet er organisert i tre emner som inneholder teoretiske og kliniske studier. Samtlige emner i studiet er obligatoriske og må tas i oppsatt rekkefølge.

HSOPE10114 Grunnleggende operasjonssykepleie, medisinske og naturvitenskapelige temaer (30 stp.)

HSOPE10214 Operasjonssykepleie og samfunnsvitenskapelige temaer (30 stp.)

HSOPE10314 Fordypning i operasjonssykepleie, fag og yrkesutøvelse (30 stp.)

Det er praksis i alle tre semestrene. For mer informasjon, se pkt. Praksis.

Innhold

Operasjonssykepleie er et selvstendig fag med spesialisert kompetanse innen kirurgi, infeksjonsforebygging og hygiene, samt håndtering av instrumenter og utstyr. Operasjonssykepleier ivaretar omsorg for akutt og kritisk syke pasienter i alle aldre og deres pårørende. Videreutdanningen i operasjonssykepleie skal sikre de økte krav og behov den enkelte pasient og samfunnet har for spesialkompetanse knyttet til den avanserte og høyteknologiske behandlingen som gis ved ulike operasjons- og kirurgiske enheter. Studiet vektlegger et helhetlig menneskesyn hvor fokus er pasientens behov, respekt for liv og enkeltmenneskets egenverd, samt pasientens rett til medbestemmelse.

Studiet vil omfatte operasjonssykepleiers fag og funksjon, mikrobiologi og infeksjonsforebyggelse, anatomi, kirurgi, operasjonstekniske prinsipper og behandling. Operasjonssykepleie innebærer både administrativt, pedagogisk, faglig og terapeutisk ansvar relatert til forebyggende, behandlende, lindrende og rehabiliterende funksjon.

Operasjonssykepleierstudenten skal gjennom studiet tilegne seg inngående kunnskap og forståelse for den akutt kritisk syke operasjonspasients situasjon og behov, kirurgi og operasjonssykepleie som fag, ansvar og kompetanseområde.

Organisering og læringsformer

I tema som studiet har felles med videreutdanning i anestesiv-, intensiv- og akuttisykepleie, vil undervisningen foregå felles. I de fagspesifikke emnene er undervisningen separat. Det er gjennom hele studiet satt av dager for selvstudier.

Arbeids og undervisningsformer

Studiet legger til rette for ulike lærings- og undervisningsformer som forelesninger, seminar, skriftlige oppgaver, gruppearbeid og selvstudium.

Læringsformene er basert på studentaktive læringsprinsipper, det forventes at studentene engasjerer seg og tar medansvar for egen læring og bidrar til medstudenters faglige utvikling gjennom aktiv deltakelse og ved å arbeide med fagstoff både før og etter forelesning, gruppearbeid og veiledning. Målet er å styrke den enkelte students selvstendighet og faglige engasjement, utfordre til ansvarlig fagutvikling og stimulere studenten til å bli en endringsdyktig aktør i sitt arbeid.

Studiet forutsetter stor grad av selvstendighet og egeninnsats knyttet til bruk av det sosiale og faglige miljøet i egen læringsprosess. Det vektlegges kritisk analytisk tenkning og faglig begrunnet handling. Arbeidsformen skal stimulere studenten til fortsatt kunnskapsøking og refleksjon, og til å være fagkritisk både i nye og i ukjente situasjoner.

Veiledning i kliniske studier foregår kontinuerlig, hvor lærere og praksisveiledere i samarbeid følger operasjonsstudentene i deres utvikling.

Bruk av bibliotek

Biblioteket tilbyr en mediesamling som er aktuell og oppdatert for å dekke studentenes behov, og studentene har tilgang til en rekke elektroniske databaser. Studentene får informasjon og opplæring i bruk av bibliotekets tjenester. Målet med bibliotekopplæringen er at studentene skal få informasjonskompetanse. De skal lære å bruke informasjonskilder og gjenfinningssystemer. De skal lære å vurdere kildene sine kritisk og velge å bruke den beste informasjonen ut fra egne behov og problemstillinger.

Bruk av IKT

Høgskolen har flere rom med datamaskiner som studentene kan benytte. Det forventes at studentene har ferdigheter i bruk av tekstbehandling. Høgskolen tilbyr kun en kort innføring i bruk av data. Høgskolen bruker Fronter som elektronisk læringsplattform, hvor studentene blant annet leverer inn oppgaver. Informasjonsutveksling foregår i hovedsak via Fronter.

Arbeidskrav

Det er utformet ulike arbeidskrav som har som mål å sørge for kontinuitet, kvalitetssikring og nødvendig progresjon i studiet. Det vil bli gitt veiledning ved skriftlige arbeider.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen, starte i praksisstudier eller fortsette med normal studieprogresjon, men resultatet inngår ikke i endelig karakter.

Obligatorisk deltagelse

Det er obligatorisk deltagelse gjennom hele studiet. Fravær ut over 10 % av teoriundervisningen må tas igjen i form av innlevering av skriftlige arbeider. Ved lengre fravær enn 10 % i klinikken vil høgskolen avgjøre ut fra studentens funksjonsnivå om studenten må ta igjen tid i klinikken. Fravær i klinikken meldes til praksisstedet og skolen. Fravær ut over 20 % gir ikke bestått vurderingsresultat. Se for øvrig de enkelte emnebeskrivelser.

Praksis

Kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse/holdninger skal operasjonaliseres og utvikles gjennom de kliniske studiene og sikre at studenten utvikler nødvendige praktiske ferdigheter og handlingskompetanse for å utøve faglig forsvarlig operasjonssykepleie. Teoretisk kunnskap skal benyttes, integreres og videreutvikles i de kliniske studiene.

Det er totalt 30 uker veiledet praksis. De kliniske studiene utgjør tilsvarende 45 studiepoeng av studiets 90 studiepoeng og gjennomføres i hovedsak i klinikken. Den praktiske delen finner primært sted ved Sykehuset Østfold. En begrenset del av de kliniske studiene gjennomføres i ferdighetssenteret i høgskolens lokaler.

Kliniske studier gjennomføres i studiets alle tre emner og har et omfang per emne på tilsvarende 15 studiepoeng. Se emnebeskrivelser og undervisningsplan i Fronter for mer informasjon.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Litteratur i studiet representerer det siste innenfor forskning på fagområdet. Undervisnings- og forskningspersonalet ved studiet forsker både på problemstillinger innen fagområdet og på fagdidaktiske spørsmål.

I tråd med rammeplanen skal studentene gjennomføre et fordypningsarbeid som er lagt til emne 3.

Internasjonalisering

Studenten kan benytte tre uker av fordypningspraksis i 3. semester til studier i utlandet, etter nærmere avtale.

Hjelp og informasjon gis av studieleder ved videreutdanningen.

Videreutdanningens internasjonale aspekt vil i all hovedsak dreie seg om Norge som et flerkulturelt samfunn, og de utfordringer dette representerer ved ivaretagelse av pasient og pårørende med annen religiøs og kulturell bakgrunn. Pensum inneholder både skandinavisk- og engelskspråklig litteratur.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger. Studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høyskolens studieprogrammer (EVA2)
- det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner

Tilbakemelding underveis

Tilbakemeldinger på studentens faglige og personlige utvikling skjer gjennom hele studiet:

- i utdanningssamtaler, både i teori- og kliniske studier
- på oppgaveinnleveringer
- ved refleksjonssamtaler med praksisveiledere og lærere
- på arbeidskrav i det enkelte emne i form av vurderingsuttrykkene godkjent/ikke godkjent

Vurdering

Studiet benytter varierte vurderingsformer som for eksempel skoleeksamen, fordypningsoppgave og vurdering av kliniske ferdigheter, i tillegg til ulike arbeidskrav.

Det blir benyttet karakterregel A-F, der A er beste beståtte karakter, E er dårligste beståtte karakter og F er ikke bestått, samt karakterregel Bestått/Ikke bestått. Arbeidskrav vurderes til Godkjent/Ikke godkjent.

Vurderingsordninger og karakterregel står nærmere omtalt i den enkelte emnebeskrivelse.

Litteratur

Anbefalt minimumspensum er på ca. 6500 sider, dette omfatter også selvalgt litteratur til blant annet oppgaver (arbeidskrav) og eksamener.

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Operasjonssykepleiere er kvalifisert til å arbeide i operasjonsavdelinger, dagkirurgiske enheter/ kirurgisk poliklinikk, akuttmottak/skadestuer, legevakt, katastrofeteam, sterilsentral og i katastrofe- og krigsområder.

Bestått videreutdanning kan gi grunnlag for innpassing i mastergradsstudier. Kontakt studieleder for veiledning.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Synnøve Narten 24.05.2013

Studieplanen er revidert

Studieleder Tove Gulbrandsen 25.09.2014

Studieplanen gjelder for

Kull 2015, oppstart vår 2015.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Vår 2015

Videreutdanning i operasjonssykepleie- obligatoriske emner

HSOPE10114

Grunnleggende operasjonssykepleie, medisinske og naturvitenskapelige temaer

30 stp

Høst 2015

Videreutdanning i operasjonssykepleie- obligatoriske emner

HSOPE10214

Operasjonssykepleiefaglige og samfunnsvitenskapelige temaer

30 stp

Vår 2016

Videreutdanning i operasjonssykepleie- obligatoriske emner

HSOPE10314

Fordypning i operasjonssykepleie, fag og yrkesutøvelse

30 stp

HSOPE10114 Grunnleggende operasjonssykepleie, medisinske og naturvitenskapelige temaer (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Avdeling for helse og velferd

Emneansvarlig: Astrid Wevling

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Operasjonssykepleie, videreutdanning (90 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

1. semester.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Hensikten med emnet er at studenten tilegner seg inngående kunnskaper i kirurgi og anatomi relatert til kirurgisk behandling, samt avansert kunnskap i mikrobiologi og infeksjonsmedisin. Studenten skal kjenne prinsipper for og kunne utføre grunnleggende infeksjonsforebyggende tiltak, tilegne seg forståelse og kunnskap om operasjonssykepleiers rolle og funksjon i operasjonssykepleien, og delta i planlegging og utøvelse av operasjonssykepleie til den stabile operasjonspasient sammen med veileder eller lærer.

Det forventes at kandidaten etter fullført emne:

Kunnskaper

- har spesialisert kunnskap i anatomi, fysiologi, kirurgi og patofysiologi knyttet til kirurgisk behandling og hvordan fysiologiske prosesser og ulike sykdomstilstander innvirker på pasienten og operasjonsforløpet
- har omfattende kunnskaper om mikroorganismers levemåte, virulens og smitteveier
- har kunnskap om hygiene og grunnleggende infeksjonsforebyggende tiltak, samt om kroppens infeksjonsforsvar og immunitet
- tilegner seg og utvikler kunnskap om operasjonsheten, samt operasjonssykepleierfaget, ansvar og funksjon
- har kunnskap om de vanligste komplikasjoner som kan oppstå hos mindre komplekse og stabile pasienter under operasjon

Ferdigheter

- utvikler ferdigheter i grunnleggende operasjonssykepleie til den stabile og forutsigbare pasienten, samt observasjon av pasientens tilstand, opplevelse, ressurser og behov for operasjonssykepleie
- anvender kunnskaper i mikrobiologi og infeksjonsforebygging i sitt arbeid og kan vurdere den enkelte pasients immunforsvar
- anvender kunnskaper i anatomi, fysiologi, patofysiologi og kirurgi i forberedelse, tilrettelegging og ved kirurgiske inngrep, samt til å observere, vurdere og utøve operasjonssykepleie
- utfører enkle komplikasjonsforebyggende tiltak hos den stabile ukompliserte operasjonspasienten

Generell kompetanse

- anvender sine kunnskaper og ferdigheter i gjennomføring av ulike arbeidsoppgaver
- er bevisst eget kompetanseområde og anvender sin kompetanse til å reflektere over ulike alternativer i valgsituasjoner
- handler faglig, etisk og juridisk forsvarlig
- formidler forståelse og respekt for ulike menneskelige reaksjoner i forbindelse med akutt og kritisk sykdom og død
- viser vilje til å bli veiledet, viser progresjon og tar medansvar for egen fagutvikling

Innhold

Emnet deles inn i underemner:

Grunnleggende operasjonssykepleie: ansvar og funksjon, og assistanse ved kirurgi og behandling

- Operasjonssykepleiers ansvar, oppgaver og ulike roller i det kirurgiske team
- Operasjonssykepleie ved ulike kirurgiske inngrep og undersøkelser

Anatomi, fysiologi, patofysiologi

- Kroppens normale oppbygning og funksjon relatert til kirurgiske inngrep
- Det sentrale, perifere og autonome nervesystem
- Sirkulasjonssvikt/respirasjonssvikt/nyresvikt/multiorgansvikt
- Organismens reaksjon på traumer

Grunnleggende kirurgi

- Operative inngrep - generelle prinsipper, ulike kirurgiske snitt
- Sår- og sårtilheling

Mikrobiologi og infeksjonsmedisin og hygiene

- Aseptikk og antiseptikk
- Normalflora og de viktigste sykdomsfremkallende mikroorganismer
- Resistensutvikling, immunologi
- Sykehusinfeksjoner generelt og postoperative sårinfeksjoner spesielt
- Mikrobiologisk prøvetaking og forsendelse
- Antimikrobielle midler og antibiotikaprofylakse
- Helsepersonell som smitemottaker
- Hygieniske forhold knyttet til pasient, personale, utstyr, tekstiler, luft og ventilasjon
- Desinfeksjon, rengjøring og sterilisering
- Sterilsentral, sterilforsyning og steril lagring
- Renhold og avfallsbehandling

Undervisnings- og læringsformer

Undervisnings- og læringsformer som benyttes bygger på problembaserte læringsprinsipper og omfatter caseundervisning, arbeid med oppgaver i gruppe og individuelt, samt fokusforelesninger, seminar og selvstudier. Det stimuleres til refleksjon fra både lærere og praksisveiledere gjennomgående i hele studiet.

Praksis

10 uker kliniske studier, tilsvarende 15 studiepoeng. Studentene følger noe teoriundervisning parallelt med veiledet praksis.

Hensikten med de kliniske studiene er at studenten tilegner seg forståelse og kunnskap om operasjonssykepleiers rolle og funksjon i operasjonsheten, kjenner prinsipper for og kan utføre grunnleggende infeksjonsforebyggende tiltak og delta i planlegging og utøvelse av operasjonssykepleie til den stabile operasjonspasienten sammen med veileder eller lærer.

Tilbakemeldinger på praksisferdigheter vil bli gitt av praksisveileder. Det vil bli gitt midtveisevaluering og sluttevaluering knyttet til den enkelte praksisperiode ved de ulike seksjonene, med lærer, veileder og student til stede. Vurdering og tilbakemeldinger vil basere seg på forventet læringsutbytte i emnebeskrivelsen og studentens egen målsetning for seksjonen. Studenten skal konfronteres med svikt og vil få en tidsfrist bestemt av skolen for å kunne forbedre seg. Studenten skal ha beskjed tidligst mulig ved halvevaluering eller senest tre uker før avsluttet praksisperiode. Det skal skriftlig angis hva studenten ikke mestrer.

Dersom nye momenter fremkommer i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden og studenten viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt.

Kliniske studier vurderes til Bestått/Ikke bestått. For mer informasjon om vurderingskriterier og retningslinjer for praksis, se undervisningsplanen i Fronter.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til deleksamen², dvs. før sluttvurdering av kliniske studier kan gjennomføres.

- Obligatorisk tilstedeværelse. Fravær ut over 10 % av teoriundervisningen må tas igjen i form av innlevering av skriftlige arbeider. Ved fravær over 10 % i kliniske studier vil høgskolen avgjøre, ut fra studentens funksjonsnivå, om studenten må ta igjen tid i klinikken. Fravær i kliniske studier meldes til praksisstedet og skolen. Fravær ut over 20 % gir ikke bestått vurderingsresultat.

- Innlevering og godkjent:

3 skriftlige oppgaver à 1500 ord

1 refleksjonsnotat à 1000 ord

Studentens målsetning for kliniske studier

- Test: Mikrobiologi og infeksjonsmedisin, infeksjonsforebygging og hygiene, 5 timer

Arbeidskravene vurderes til Godkjent/Ikke godkjent. Skriftlige arbeidskrav (innleveringer) som ikke blir godkjent kan omarbeides inntil to ganger.

Eksamen

Emnet har to deksamener: Individuelle skriftlig skoleeksamen og vurderte kliniske studier

Deleksamen 1: Individuell skriftlig 5 timers skoleeksamen i anatomi og kirurgi. Det benyttes karakterregel A - F. Intern sensur.

Ved forbedring av karakter kan deleksamen 1 avlegges på nytt, separat.

Deleksamen 2: Klinisk praksis vurderes til Bestått /Ikke bestått. Ved karakteren ikke bestått, må hele praksisperioden, inkludert alle arbeidskrav knyttet til praksis, avlegges på nytt. Intern og ekstern sensur.

Begge deksamener må være vurdert til bestått for å få karakter i emnet. Det gis en samlet karakter (A - F).

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres med en sluttevaluering og resultatene behandles i koordinatormøter for studiet.

Litteratur

Litteratur er oppdatert 14.4.2014

FYSIOLOGI OG PATOFYSIOLOGI

Haug E. Sand O., Sjaastad Ø. V.(2001). Menneskets fysiologi , Gyldendal akademisk, Oslo.

Sand,O., Ø. Sjaastad, E. Haug, J.G. Bjålie (2009). Menneskekroppen. Gyldendal Akademisk.

ANATOMI OG GRUNNLEGGENDE KIRURGI

Hamberger, B. & Haglund, U. (2009). Kirurgi. Stockholm: Liber.

Jeppsson B., P. Naredi, J. Nordenström, B. Risberg (2010). Kirurgi. opplaga 3. Studentlitteratur AB. Artikelnr: 7133-03 ISBN: 9789144057149.

Jokic, I., Kalinichenko, P. (2007). Histologi. Elnesvågen. Dale fag AS ISBN: 9788291818405.

Lindholm, C., Thorbjørnsen, M., (2012). Sår. Oslo. Akribes.

Netter F, H. (2010). Atlas of Human Anatomy. Elsevier - Health Sciences Division ISBN: 9781416059516 (evt. andre tilsvarende atlas).

Putz, R., R. Pabst, (2008). Sobotta Atlas of Human Anatomy Volume 2 and 2, Elsevier GmbH

Støren, H. J. (2010). Vurdering og behandling av akutte sår. Oslo. Unipub, ISBN: 978-82-74774-56-8.

MIKROBIOLOGI, INFEKSJONSMEDISIN OG HYGIENE

Allen, George (2011). Infection Prevention in the Perioperative Setting: Zero Tolerance for Infections. I; Elsevier - Health Sciences Division | 2011 | Engelsk | ISBN: 9781437724820.

Andersen, B. M. (2005). Bakterier og sykdom: epidemiologi, infeksjoner og smittevern. Oslo. Gyldendal Norsk Forlag.

Andersen, B. M. (2008). Håndbok i hygiene og smittevern for sykehus. Oslo Ullevål Universitetssykehus. Oslo. Gyldendal Norsk Forlag. ISBN:9788292230176

Centers for Disease Control (CDC) (2008) Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC)3 1Hospital Epidemiology
http://www.sterilforsyning.no/images/disinfection_nov_2008.pdf

Degrè, M., Hovig, B., Rollag, H., Kaltenborn, K. F., Toverud, K.C. (2010). Medisinsk mikrobiologi. Gyldendal Akademisk.

Dressings. Org.(2004). 'An in-vitro comparison of the physical characteristics of hydrocolloids, hydrogels, foams and alginate/cmc fibrous dressings.
<http://www.dressings.org/TechnicalPublications/PDF/Coloplast-Dressings-Testing-2003-2004.pdf>

Ericson, E., Ericson, T.(2009). Klinisk mikrobiologi, infeksjoner, immunologi, vårdhygiene. Stockholm. Lieber.

Folkehelseinstitutt (2006). Rettleiar til forskrift om smittevern i helsetenesta
<http://www.fhi.no/dokumenter/912976c21a.pdf>

Folkehelsa (2004) Nasjonal veileder for håndhygiene. <http://www.fhi.no/dav/A670B7F77D.pdf>

Folkehelsa (2009) MRSA veilederen. Nasjonal veileder for å forebygge infeksjoner med meticillinresistente Staphylococcus aureus (MRSA) i helsetjenesten., Sosial og helsedirektoratet. <http://www.fhi.no/dav/9bc2e5e450.pdf>

Helse- og omsorgsdepartementet Nasjonal strategi for forebygging av infeksjoner i helsetjenesten og antibiotikaresistens (2008-2012)
<http://www.regjeringen.no/upload/HOD/Dokumenter%20FHA/Nasjonal%20strategi%20infeksjoner-antibiotikaresistens.pdf>

Helsetilsynet (1997). Retningslinjer for mikrobiologisk kontroll av luft i rom hvor det foretas operative inngrep og større invasive prosedyrer (operasjonsrom) Rundskriv IK-02/97 fra Statens helsetilsyn.
http://www.helsetilsynet.no/upload/regelverk/rundskriv/htil_gamle_rundskriv/IK-2-1997.pdf

Hauff, S-K., T.B. Bergh (red.) (2003). Sterilforsyning i helsetjenesten. Oslo: Pensumtjenesten.

Segadal L, B.M. Andersen, A. Haugsbø m.fl. (2002). Ventilasjon av operasjonsstuer. Kunnskapssenteret. SMM-rappor nr 5/2001.
http://www.kunnskapssenteret.no/publikasjoner/_attachment/10920?true&_ts=12c7de7c42b

Nasjonalt folkehelseinstitutt (publisert 2010) Tuberkuloseveilederen, Siste oppdatering: 04.11
<http://www.fhi.no/publikasjoner-og-haandboker/tuberkuloseveilederen>

Statens Helsetilsyn (1997). Rundskriv IK-2/97 fra
Retningslinjer for mikrobiologisk kontroll av luft i rom hvor det foretas operative inngrep eller større invasive prosedyrer.
http://www.helsetilsynet.no/upload/regelverk/rundskriv/htil_gamle_rundskriv/IK-2-1997.pdf

Statens helsetilsyn (1997) Smittevernloven Veileder Forebygging av blodsmitte i helsevesenet IK-2552
http://www.helsetilsynet.no/upload/Publikasjoner/andrepublikasjoner/smittevernloven_forebygging_blodsmitte_ik-2552.pdf

Tjade, T. (2013). Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer. (3.utg.). Fagbokforlaget

GRUNNLEGGENDE OPERASJONSSYKEPLEIE ANSVAR, FUNKSJON OG ASSISTANSE VED KIRURGI OG BEHANDLING

Dåvøy, G., Eide, P. H., Hansen, I. (2009). Operasjonssykepleie. Oslo: Gyldendal Akademiske.

Holm S., I. Kummeneje (2009). Pre- og postoperativ sykepleie med dagkirurgi. Oslo: Fagbokforlaget.

Kunnskapsdepartementet (2005). Forskrift til rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie

Norsk Sykepleierforbunds Landsgruppen av operasjonssykepleiere (NSFLOS) (2011). Operasjonssykepleie -ansvar og funksjonsbeskrivelse FAGHEFTE 2011

Norsk Sykepleierforbunds Landsgruppen av operasjonssykepleiere (NSFLOS) (2008).

Temahefte. Utdyping av operasjonssykepleierens myndighetsområde og funksjonsansvar med funksjonsbeskrivelsen Rørvik, A.K., S. Sebens (2010):
Operationssygepleje Dansk sykepleieråd, Nytt nordisk forlag.

Rothrock, J. C., Smith, D. A. og McEwen, D. R. (2011). Alexander's Care of the Patient in Surgery. (14.utg.) St. Louis: Mosby.

Utdannings- og forskningsdepartementet (2005). Rammeplan for videreutdannelse i operasjonssykepleie

Anbefalt lesning; spesifiseres ved innledning til emnet.

HSOPE10214 Operasjonssykepleiefaglige og samfunnsvitenskapelige temaer (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Avdeling for helse og velferd

Emneansvarlig: Astrid Wevling

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Operasjonssykepleie, videreutdanning (90 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått HSOPE10114 Grunnleggende operasjonssykepleie, medisinske og naturvitenskapelige temaer (30 stp).

Undervisningssemester

2. semester.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Det forventes at kandidaten etter fullført emne:

Kunnskaper

- gjør rede for de viktigste aspektene ved operasjonssykepleiefaget
- har kunnskaper om og forståelse for opplevelser, reaksjoner og mestringsstrategier hos operasjonspasienten, pårørende og personalet ved akutt kritisk sykdom, undersøkelse, behandling og død
- har kunnskaper om sammenhengen mellom sykdom og/eller skade og valg av kirurgi og ulike behandlingsmetoder, samt grunnleggende kunnskap om eventuelle komplikasjoner som kan oppstå
- har kunnskaper om aktuelle anestesimidler og metoder samt virkning og bivirkning av aktuelle medikamenter relatert til operasjonsenheten
- har kunnskaper om veiledning, kommunikasjon og informasjon til pasient og pårørende i krise, samt kunnskap om angst- og smertereduserende tiltak
- har kunnskaper om juridiske, organisatoriske, og miljømessige rammefaktorer, om pasientrettigheter og pasientsikkerhet samt ulike aktuelle etiske problemstillinger knyttet til denne pasientgruppen

Ferdigheter

- utfører faglig forsvarlig operasjonssykepleie, vurderer, observerer, og iverksetter aktuelle forebyggende og behandlende tiltak for å hindre komplikasjoner
- planlegger eget arbeid og driften av operasjonsprogrammet på sin stue, viser evne til omstilling og omprioritering når situasjonen krever det
- dokumenterer, evaluerer og kvalitetssikrer eget arbeid og har innsikt i egen begrensning
- identifiserer sorgreaksjoner og mestringsstrategier knyttet til akutt- og kritisk sykdom og bidrar til å styrke pasientens ressurser og ivareta dennes integritet og autonomi
- mestrer samhandling og kommunikasjon med mennesker som er alvorlig syke og skal til et kirurgisk inngrep
- er fortrolig med vanlig kirurgisk utstyr og materiell og behersker bruk og kontroll av avanserte instrumenter og medisinkteknisk utstyr som benyttes regelmessig under kirurgisk behandling, og kan reflektere over muligheter, begrensninger og risikomomenter knyttet til bruken av dette
- anvender avansert kunnskap om mikrobiologi og hygiene i det infeksjonsforebyggende arbeidet i forhold til pasient, miljø, utstyr og personlig hygiene
- utvikler ferdigheter i teamsamarbeid med andre yrkesgrupper tilknyttet behandling og pleie av pasienten, og tar selvstendige og velbegrunnede avgjørelser i samhandling med andre yrkesgrupper tilknyttet behandling og pleie av pasienten

Generell kompetanse

- reflekterer over etiske dilemmaer knyttet til akutt kritisk syke og utvikler evne til faglig og etisk argumentasjon for å sikre pasienters og pårørendes interesser i et høyteknologisk miljø og i et tverrfaglig samarbeid
- anvender forskning og utviklingsarbeid innenfor fagområdet, viser faglig engasjement, stimulerer til fagutvikling, og anvender sin kompetanse til å reflektere over ulike alternativer i valgsituasjoner i sin utøvelse av sykepleie
- viser vilje til å bli veiledet og tar medansvar for egen fagutvikling, og kan kritisk vurdere nyervervet kunnskap og egen kompetanse
- identifiserer seg med sykepleiens teori- og verdigrunnlag som basis for utvikling av operasjonssykepleie
- kommuniserer om faglige problemstillinger, analyserer og konkluderer innen fagområdet både med spesialister og til allmennheten

Innhold

Emnet deles inn i tre underemner

Sykepleie og samfunnsvitenskapelige fag

- Fysiske, psykiske, sosiale, kulturelle og eksistensielle aspekter ved å være akutt og kritisk syk
- Pasient og pårørendes opplevelser og reaksjoner på akutt og kritisk sykdom og død
- Mestring og mestringsstrategier

- Sykepleieteori og erfaringskunnskap knyttet til akutt og kritisk syke pasienter
- Kommunikasjon og samhandling med pasienter og pårørende i alvorlige / kritiske situasjoner
- Ulike vitenskapssyn og metoder for forskning og fagutvikling
- Anvendelse av forskningsresultater
- Rammefaktorer; juridiske, organisatoriske, og miljømessige
- Pasientrettigheter og pasientsikkerhet
- Etikk og den medisinsk-teknologiske utvikling
- Etske dilemma relatert til pasientmålgruppe
- Etisk refleksjon og beslutningsprosesser

Operasjonssykepleie - fag og yrkesutøvelse

- Operasjonssykepleie til den komplekse operasjonspasienten; ansvar, funksjon og det mellommenneskelige ansvar
- Operasjonssykepleiens problemløsende aspekt
- Samhandling med og veiledning av pasient og pårørende
- Forebygging av skader, hypotermi og operasjonsleiets komplikasjoner
- Pre-, per- og postoperativ sykepleie (perioperativ sykepleie)
- Koordinering og organisering i og av operasjonssykepleien
- Teamarbeid, konfliktforebygging og -løsning

Kirurgi, farmakologi og anestesiologi

- Operative inngrep innen ulike kirurgiske spesialiteter, tilgang, teknikk og bakenforliggende årsaker
- Instrumenthygiene, kirurgiske instrumenter, endoskopisk utstyr
- Medisinsk-teknisk apparatur/utstyr
- Aktuelle infusjonsvæsker og tilsetninger, samt væske- og elektrolyttforstyrrelser, syre-baseforstyrrelser
- Preoperativ vurdering, premedikasjon, anestesimidler, -metoder og -komplikasjoner, samt aktuelle medikamentgrupper, absorpsjon, omsetting, eliminasjon og interaksjoner
- Hemostase og hematologiske forstyrrelser, blodtyper, typing og forlikelighetsprøver
- Smerter og smertefysiologi, smerte som et sammensatt fenomen
- Kropstemperatur og temperaturregulering
- Endokrine emner (diabetes, binyrebarksvikt m.v.) og organismens reaksjon på traumer

Undervisnings- og læringsformer

Undervisnings- og læringsformer som benyttes bygger på problembaserte læringsprinsipper, tar utgangspunkt i operasjonssykepleiers oppgaver og funksjon og omfatter fokusforelesninger, caseundervisning, arbeid med oppgaver i grupper og egenstudier.

Praksis

10 uker kliniske studier, tilsvarende 15 studiepoeng.

Kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse/holdninger skal operasjonaliseres og utvikles i de kliniske studiene.

Tilbakemeldinger vil bli gitt av praksisveileder. Det vil bli gjennomført midtvurdering og sluttvurdering ved de ulike seksjonene, med lærer, veileder og student til stede. Vurdering tar utgangspunkt i forventet læringsutbytte og studentens egen målsetting for seksjonen. Studenten skal konfronteres med svikt og vil få en tidsfrist bestemt av skolen for å kunne forbedre seg. Studenten skal ha beskjed tidligst mulig ved midtvurdering eller seinest tre uker før avslutning av de kliniske studiene. Det skal skriftlig angis hva studenten ikke mestrer.

Dersom nye momenter fremkommer i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden og studenten viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt.

For mer informasjon om vurderingskriterier og retningslinjer for praksis, se undervisningsplanen i Fronter.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Obligatorisk tilstedeværelse. Fravær ut over 10 % av teoriundervisningen må tas igjen i form av innlevering av skriftlige arbeider. Ved fravær over 10 % i kliniske studier vil høgskolen avgjøre, ut fra studentens funksjonsnivå, om studenten må ta igjen tid i klinikken. Fravær i kliniske studier meldes til praksisstedet og skolen. Fravær ut over 20 % gir ikke bestått vurderingsresultat.
- Innlevering og godkjent:

Refleksjonsnotat / gruppepresentasjon i etikk og jus

To skriftlige oppgaver à maks. 1500 ord

Målsetting for kliniske studier

Et refleksjonsnotat fra kliniske studier

- Test i ulike leiringsmetoder og -prinsipper
- Test i Elektromedisinsk utstyr

Alle arbeidskravene vurderes til Godkjent/Ikke godkjent. Skriftlige arbeidskrav som ikke blir godkjent kan omarbeides inntil 2 ganger. Det legges til rette for at studenter som får "ikke godkjent" på en eller flere av testene kan få ett nytt forsøk. Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Emnet har to deleksamener: Individuell skriftlige skoleeksamen og vurderte kliniske studier

Deleksamen 1: En 6 timers skriftlig skoleeksamen.

Eksamen relateres til kirurgi, behandling og operasjonssykepleie.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel A - F. Intern og ekstern sensur.

Ved forbedring av karakter kan deleksamen 1 avlegges på nytt separat.

Deleksamen 2: Kliniske studier vurderes til Bestått /Ikke bestått.

Ved karakteren ikke bestått må hele praksisperioden, inkludert alle arbeidskrav knyttet til praksis, avlegges på nytt.

Begge deleksamener må være vurdert til bestått for å få karakter i emnet. Det gis en samlet karakter (A - F).

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres med en sluttevaluering og resultatene behandles i koordinatormøter for studiet.

Litteratur

Litteraturen er oppdatert 14.4.2014.

KIRURGI, FARMAKOLOGI, ANESTESIOLOGI, HEMATOLOGI, VÆSKE OG ELEKTROLYTTER

Acosta, S., Blohmè, L., Nelzèn, O., Pärssom, H., Resh, T., Sigvant, B., Sjölderbrand, C., Wahlgren, C-M., Wanhainen, A. og Wahlberg, E. (Red.) (2013). Akut kårkirurgi. Studentlitteratur. ISBN:9789144060354

Aronsen, J. M., J. A. Birkeland, M. Munkvik, I. Sjaastad (2011). Farmakologi : repetisjon og oppgaver. Gyldendal Norsk Forlag.

Berg-Johnsen, J., (2012). Introduksjon til nevrokirurgi. Oslo : Legeforlaget.. ISBN 978-82-92934-08-1 (h.) DOKID: 13d024732

Clevin, L., Kjer, J.J., Ottesen, B. (2005) . Operativ gynækologi. København. Gads Forlag

Damber, J-E, Peeker, R (2012). Urologi. Studentlitteratur AB. ISBN: 9789144075921

Foreningen for utgivelse av Norsk legemiddelhåndbok: Norsk legemiddelhåndbok
<http://www.legemiddelhandboka.no/index.php>.

Haukeland universitetssykehus. Brannskadeavsnittet. (2009). Metodebok ved Brannskadeavsnittet HUS. Bergen.
<https://sites.google.com/site/gladegadedager/home/haandboeker/metodebok-ved-brannskadeavsnittet---hus>

Helsedirektoratet (2011). Håndbok i transfusjonsmedisin IS 1669.
<http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/handbok-i-transfusjonsmedisin/Publikasjoner/handbok-i-transfusjonsmedisin.pdf>

Helsedirektoratet (2009). Endokrinologi og endokrinkirurgi. juni 2009 IS 1723
<http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/veiledertabell-endokrinologi-og-endokrinkirurgi/Publikasjoner/veiledertabell-endokrinologi-og-endokrinkirurgi.pdf>

Hultcrantz, R., Bergquist, A., Lindgren, S., Simrén, M., Stål, P., (Red.). (2011) Gastroenterologi och hepatologi. Liber. ISBN 978-91-47-09386-1

Jebsen, O., Thomsen, K.A. (2006). Øre-næse-halssygdomme. Hoved- og halskirurgi. Munksgaard, København.

Lennard, T.W. (red.) (2009). Endocrine surgery. A companion to specialist surgical practice. 4. utg. Philadelphia, PA: Saunders Elsevier. ISBN 978-0-7020-3016-1

Madsen, J.E. (Red.) Flugsrud, G. (2005) Avansert bruddbehandling. Legeforlaget AS

Matre, K. (Red), Hole, R. M. (2009) Bruddbehandling. Legeforlaget AS

Rothrock, J. C., Smith, D. A. og McEwen, D. R. (2011). Alexander's Care of the Patient in Surgery. (14.utg.) St. Louis: Mosby.

Ræder, J. (2009). Anestesiologi: en innføringsbok. Oslo. Gyldendal akademiske. ISBN: 978-82-05-39497-1, h.

Simonsen, T., Aarbakke, J., Lysaa, R. (2012) Illustrert farmacologi. 2. utgave. Bergen. Fagbokforlaget. ISBN/EAN: 9788245013054

Sneppen, O. (red.) (2010). Ortopædisk kirurgi. København: FADL.

Solheim, B. G., Thorsby, E. & Rikshospitalet - Radiumhospitalet Immunologisk Institutt (2007). Klinisk blodtransfusjon, 13. utg., Oslo, Immunologisk institutt, Rikshospitalet - Radiumhospitalet.

Önnerfält, J., Önnerfält, R., (2008). Akut Ortopedi. Lund: Studentlitteratur Cengage Learning, Inc.

OPERASJONSINSTRUMENTER OG MATERIELL

Arbeidsgruppe for instrumentbehandling. (2004). Riktig instrumentbehandling. (8. utg.). ww.a-k-i.org.

Tighe S. M. (2011). Instrumentation for the Operating Room: A Photographic Manual 8 Rev ed. Elsevier - Health Sciences Division.

MEDISINSK-TEKNISK APPARATUR/UTSTYR

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (2011.) Forskrift om elektrisk utstyr <http://www.lovdato.no/for/sf/jd/td-20110114-0036-0.html>

Helse og omsorgsdepartementet (1995). Lov om medisinsk utstyr. <http://www.lovdato.no/all/nl-19950112-006.html>

Grimnes S, Jensen Ø, Martinsen T, Strømme T. (2005). Håndtering av medisinsk-teknisk utstyr på sykehus. Medisinsk-teknisk avdelings forlag, 3. utg 2005. ISBN 82-7642-011-7.

Grimnes S, Jensen Ø. (2003). Medisinsk-teknisk sikkerhet på sykehus. Medisinsk-teknisk avdelings forlag, 2003. ISBN 82-7642-010-9. 208 pp. Støttet av Norsk Faglitterær Forfatterforening. Omtalt i NFF Bullentin nr 3-2003.

Grimnes S (2001). Teknologisk medisin - medisinsk teknologi, i "De Tre Riker", red.: Natvig JB, Larsen Ø, Børdahl PE, Sward ET. 278-289, Gyldendal.

Justis- og beredskapsdepartementet (1999). Forskrift om bruk og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr. FOR 1999-08-20 nr 955: <http://www.lovdato.no/for/sf/jd/xd-19990820-0955.html>

Martinsen T, Grimnes S. (2010). Kirurgisk Diatermi, 4. utg. Medisinsk-teknisk avdelings forlag, Medinnova, Rikshospitalet, Oslo Universitetssykehus 2010, ISBN 82-7642-012-5.

Statens strålevern. Veileder 5 Veileder om medisinsk bruk av røntgen og MR - apparatur underlagt godkjenning, Veileder til forskrift om strålevern og bruk av stråling godkjenning. <http://www.nrpa.no/dav/bac3c61794.pdf>

OPERASJONSSYKEPLEIE FAG, FORDYPNING OG YRKESUTØVELSE OG SAMFUNNSVITENSKAPELIGE EMNER

Dåvøy, G., Eide, P. H., Hansen, I. (2009). Operasjonssykepleie. Oslo: Gyldendal Akademiske.

Flaatten, H. (2005). Innføring i klinisk ernæring. Oslo: Fresenius Kabi Hansen, I. (2005). Helsearbeider i et flerkulturelt samfunn. 3. utgave.

Hansen, I., (2005) Helsearbeid i et flerkulturellt samfunn. Oslo. Gyldendal
ISBN/EAN: 9788205326996

Holen, M. & Winther, B. (2009). Akut, kritisk og kompleks sygepleje. København, Munksgaard.

Holm S., I. Kummeneje (2009). Pre- og postoperativ sykepleie med dagkirurgi. Oslo: Fagbokforlaget.

Høye Sevald. (2003). Pårørendes status. Rapport nr.2 - 2003. Høgskolen i Hedmark.

Jensen, T.S., Dahl, J. B., Arendt-Nielsen, L. (red.). (2013). Smerter, Baggrund - Evidens - Behandling. 3. utg. København: FADL's Forlag, ISBN 978-87-7749-703-2

Kunnskapsdepartementet (2005). Forskrift til rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie

Moesmand AM., Kjøllesdal A. (2004). Åvære akutt kritisk syk. 2.utg. Gyldendal Norsk Forlag.

Norsk Sykepleierforbunds Landsgruppen av operasjonssykepleiere (NSFLOS) (2011). Operasjonssykepleie -ansvar og funksjonsbeskrivelse FAGHEFTE 2011

Rothrock, J. C., Smith, D. A. & McEwen, D. R. (2011). Alexander's Care of the Patient in Surgery. (14. utg.) St. Louis: Mosby.

Utdannings- og forskningsdepartementet (2005). Rammeplan for videreutdanning i operasjonssykepleie

Virone, M. G. og Tarasenko, N. (2010). Patient Safety and Rights. WHO Regional Office for Europe, World Health Organization 2010.

KOMPETANSE OG FAGUTVIKLING, VITENSKAP OG FORSKNINGSMETODE

Bjørndal, A. and D. Hofoss (2004). Statistikk for helse- og sosialfagene. Oslo, Gyldendal akademisk.

Dalland, O. (2007). Metode- og oppgaveskriving for studenter. 4. utg. Oslo: Gyldendal.

Erikson, M.G. (2010). Riktig kildebruk Kunsten å referere og sitere. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Forsberg, C & Wengström, Y (2013) Att göra systematiske litteraturstudier. Stockholm: Bokförlaget Natur og kultur

Jacobsen, D.I. (2011) Hvordan gjennomføre undersøkelser? 3 opplag Bergen. Høgskoleforlaget

Jamtvedt, G., L. V. Nordheim, L. M. Reinart, B. Graverholt and M. W. Nortvedt (2012). Jobb kunnskapsbasert! : en arbeidsbok. [Oslo], Akribe.

Johannessen, A., Tufte, P.A., Christoffersen, L (2010) Introduksjon til samfunnsvitenskaplige metoder. 4. utg. Oslo: Abstrakt forlag.

Kunnskapsdepartementet/senter for kunnskapsbasert praksis. Nettkurs i kunnskapsbasert praksis: www.kunnskapsbasertpraksis.no

Norsk Samfunnsvitenskaplig datatjeneste: <http://www.nsd.uib.no/>

<http://www.nsd.uib.no/personvern/>

Regional Komité for medisinsk forskningsetikk: <http://www.etikkom.no/REK>

Statens helsetilsyn. (2002) Retningslinjer for retningslinjer. Prosesser og metoder for utvikling og implementering av faglige retningslinjer. <http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/retningslinjer-for-retningslinjer/Publikasjoner/Retningslinjer-for-retningslinjer.pdf>

ETIKK, KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING

Brinchmann, B. S. (2008). Etikk i sykepleien, 2. utg. Oslo, Gyldendal akademisk.

Børslett EHA, Heilmann G, Lillemoen L, Pedersen R. (2011). La etikken blomstre i praksis. Senter for medisinsk etikk.

Hofmann, B. (2008). Etikk i vurdering av helsetiltak. Utvikling av en metode for å synliggjøre etiske utfordringer ved vurdering av helsetiltak. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Kunnskapssenteret. www.kunnskapssenteret.no/publikasjoner/5082.cms

Hofmann, B. (2010). Etiske utfordringer med velferdsteknologi. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Kunnskapssenteret. Notat. www.kunnskapssenteret.no/publikasjoner/10287

Mølven, O (2012) Helse og jus (7. utgave) Gyldendal Norske Forlag AS

Mølven, O (2012) Sykepleie og jus (4. utgave) Gyldendal Norsk Forlag AS

Norsk sykepleieforbund (2011) Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere https://www.nsf.no/ikbViewer/Content/785285/NSF-263428-v1-YER-hefte_pdf

Nortvedt, P. (2012). Omtanke: en innføring i sykepleiens etikk. Oslo, Gyldendal akademisk.

Nordby H. (2012). Etiske dilemmaer i helse- og omsorgsarbeid. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Røkenes OH, Hanssen PH. (2012). Bære eller bryte: Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker. 3 utg. Bergen: Fagbokforlaget

Anbefalt lesning spesifiseres ved innledning til emnet.

HSOPE10314 Fordypning i operasjonssykepleie, fag og yrkesutøvelse (Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Avdeling for helse og velferd

Emneansvarlig: Astrid Wevling

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Operasjonssykepleie, videreutdanning (90 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått følgende emner:

- HSOPE10114 Grunnleggende operasjonssykepleie, medisinske og naturvitenskapelige temaer (30 studiepoeng)
- HSOPE10214 Operasjonssykepleie og samfunnsvitenskapelige temaer (30 studiepoeng)

Undervisningssemester

3. semester.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Hensikten med emnet er at studenten utvikler en bevisst, selvstendig faglig yrkesidentitet som operasjonssykepleier, i samsvar med ansvar, roller og funksjon. Studenten skal ta medansvar for avdelingens hygieniske standard og beherske ivaretagelse og utøvelse av operasjonssykepleie til komplekse operasjonspasienter i alle aldre og kunne iverksette hensiktsmessige tiltak i uoversiktlige og akutte situasjoner.

Kunnskaper

Det forventes at kandidaten etter fullført emne:

- har inngående kunnskaper om og forståelse for den akutt og kritisk syke operasjonspasientens situasjon og behov, samt inngående kjennskap til operasjons- tekniske prinsipper, kirurgiske undersøkelser og behandling
- innehar avansert kunnskap innen anatomi, kirurgi og operasjonssykepleie til å forebygge skade og sikre pasienten mot å bli påført ytterligere traume enn det inngrepet/ behandlingen utgjør i seg selv
- har avansert kunnskap i mikrobiologi og infeksjonsforebyggelse, og kan argumentere for og anvende avansert kunnskap i beslutningsprosesser knyttet til sterilitet, infeksjonsforebyggelse og hygiene i forhold til pasientbehandling og avdelingens praksis.
- kjenner retningslinjer og hygienekrav knyttet til pasient, miljø og bruk, rengjøring og vedlikehold av instrumenter og elektromedisinsk utstyr
- har grunnleggende kunnskap om vitenskapelig teori og metode, inklusiv forskningsetikk, kan analysere relevante fag, yrkes - og forskningsetiske problemstillinger, og kan kombinere klinisk erfaring med teori og relevant kunnskap fra forskning

Ferdigheter

- ivaretar rollen som sterilt utøvende og koordinerende operasjonssykepleier ved de vanligste kirurgiske inngrepene og planlegger, forbereder og utøver faglig forsvarlig operasjonssykepleie med respekt for pasientens og pårørendes integritet og ressurser
- reflekterer kritisk i valgsituasjoner og innehar handlingskompetanse i alvorlige / kritiske og livstruende situasjoner
- samhandler og kommunierer med mennesker som er kritisk og alvorlig syke og tilpasser utøvelsen til reaksjoner og mestringsstrategier hos pasienten
- utfører og tar ansvar for det infeksjonsforebyggende arbeidet i forhold til pasient, miljø, utstyr og personlig hygiene, og aktivt fremmer kunnskaper og holdninger knyttet til den hygieniske standarden ved avdelingen og sykehuset for øvrig
- mestrer riktig behandling og kontroll av medisinsk teknisk utstyr og kirurgiske instrumenter, har et reflektert forhold til anvendelse av utstyr, og ser teknologiens muligheter og begrensninger
- arbeider tverrfaglig, samarbeider med kollegaer og fatter selvstendige og velbegrunnede avgjørelser i samhandling med det kirurgiske teamet i behandling og pleie av pasienten

Generell kompetanse

- identifiserer og vurderer etiske og juridiske utfordringer, argumenterer og tar begrunnede avgjørelser
- har kunnskap om operasjonsavdelingens arbeidsmiljø, og hvordan arbeidsmiljøbelastninger kan forebygges og reduseres
- kvalitetssikrer, dokumenterer og evaluerer eget arbeid og har inngående kjennskap til egen spesialfunksjon
- er en medspiller i arbeidet med å organisere og koordinere driften av den operative virksomheten, og anvender sin kompetanse til å utvikle eller bedre avdelingens rutiner og prosedyrer
- har et bevisst forhold til hvordan organisatoriske, økonomiske og juridiske rammer påvirker sykepleie- og spesialisthelsetjenesten, og ser dette i sammenheng med ansvaret for å utøve operasjonssykepleie, lede eget fag og arbeide i team

Innhold

Organisere, koordinere og utøve sykepleie til operasjonspasienten

- Operasjonssykepleie; ansvar, funksjon og det mellommenneskelige ansvar
- Operasjonssykepleierens problemløsende aspekt
- Samhandling med og veiledning av pasient og pårørende
- Undervisning og veiledning av studenter og annet helsepersonell
- Katastrofeberedskap; planer, organisering og samarbeid
- Aldersaspekter knyttet til barn og eldre som operasjonspasient, og operasjonssykepleie til ulike kirurgiske pasientgrupper

Anatomi og kirurgi

- Traumatologi, dammage controll surgery
- Akuttmedisin, KITS og DHLR

Kompetanse- og fagutvikling

- Forskning, fagutvikling
- Anvendelse av forskningsresultater i klinisk praksis

Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø

- Politiske prioriteringer og økonomiske rammer for spesialisthelsetjenesten
- Ledelse, organisering og utforming av spesialavdelinger
- Arbeidsmiljø
- Kvalitet, kvalitetssikring, kvalitetsstyring og internkontroll

Undervisnings- og læringsformer

Undervisnings- og læringsformer som benyttes bygger på problembaserte læringsprinsipper og omfatter caseundervisning, simulering, arbeid med oppgaver i gruppe og individuelt, samt fokusforelesninger, seminar og selvstudier. Det stimuleres til refleksjon fra både lærere og praksisveiledere gjennomgående i hele studiet.

Praksis

10 uker kliniske studier, dvs. tilsvarende 15 studiepoeng. Studentene følger noe teoriundervisning prallelt med veiledet praksis.

Tilbakemeldinger på praksisferdigheter vil bli gitt av praksisveileder. Det vil bli gitt midtveisevaluering og sluttevaluering i de kliniske studiene ved de ulike seksjonene, med lærer, veileder og student til stede. Vurdering og tilbakemeldinger vil basere seg på forventet læringsutbytte i emnebeskrivelsen og studentens egen målsetning for seksjonen. Studenten skal konfronteres med svikt og vil få en tidsfrist bestemt av skolen for å kunne forbedre seg. Studenten skal ha beskjed tidligst mulig ved halvevaluering eller seinst tre uker før avsluttet praksisperiode. Det skal skriftlig angis hva studenten ikke mestrer.

Dersom nye momenter fremkommer i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden og studenten viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt.

For mer informasjon om vurderingskriterier og retningslinjer for praksis, se undervisningsplanen i Fronter.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Obligatorisk tilstedeværelse. Fravær ut over 10 % av teoriundervisningen må tas igjen i form av innlevering av skriftlige arbeider. Ved fravær over 10 % i kliniske studier vil høgskolen avgjøre, ut fra studentens funksjonsnivå, om studenten må ta igjen tid i klinikken. Fravær i kliniske studier meldes til praksisstedet og skolen. Fravær ut over 20 % gir ikke bestått vurderingsresultat.
- To veiledningstimer til klinisk fordypningsoppgave.
- Innlevert og godkjent:

To skriftlige oppgaver på 1500 ord, hvorav en av oppgavene skal være knyttet til tema *innen aldersaspekter knyttet til barn og eldre som operasjonspasient*, og en oppgave knyttet til *kritisk vurdering av en forskningsbasert artikkel*

Målsetting for kliniske studier

Et refleksjonsnotat fra kliniske studier

Gjennomføringsplan for klinisk fordypningsoppgave

Alle arbeidskravene vurderes til godkjent/ikke godkjent. Skriftlige arbeidskrav som ikke blir godkjent kan omarbeides inntil to ganger.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Emnet har to deleksamener: Skriftlig hjemmeoppgave (fordypningsoppgave) og vurderte kliniske studier

Deleksamen 1: Hjemmeoppgave (individuelt eller gruppe).

Klinisk fordypningsoppgave med et omfang på maks. 9000 ord. Den skriftlige besvarelsen kan leveres som gruppeoppgave med maks tre studenter.

Arbeidet må leveres innen fastsatt frist. Karakterregel A - F. Intern og ekstern sensur.

Deleksamen 2: Kliniske studier vurderes til Bestått /Ikke bestått. Ved karakteren ikke bestått, må hele praksisperioden, inkludert alle arbeidskrav knyttet til praksis, avlegges på nytt. Intern og ekstern sensur.

Begge deleksamener må være vurdert til bestått for å få karakter i emnet. Det gis en samlet karakter (A – F).

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at høgskolen skal kunne tilby best mulig emner og studieprogrammer. Emnet evalueres med en sluttevaluering og resultatene behandles i koordinatormøte ved videreutdanningen.

Litteratur

Litteratur er oppdatert 14.4.2014.

TRAUMATOLOGI, FØRSTEHJELP, KATASTROFEBEREDSKAP

Cohn, S. M.,(red.). (2009) Acute care surgery and trauma Evidence based practice. London: Informa Healthcare.

Falck Larsen,L, Roed, J, Falck Larsen,J. (2008) Traumatologi København: Munksgaard

Finnes som «App»

Høgevold, H.E. m/fl.(2006)Traumemanual: Initial behandling av den multitraumatiserte pasient ved Ullevål universitetssykehus. Ullevål universitetssykehus

Lenquist, S(2007) Traumatologi. Stockholm: Liber.

Norsk Indeks for medisinsk nødhjelp. (2009) Stavanger: Den norske lægeforening, Lærdal AS.

Papa, H-C., Peitzman, A.B., Schwab, C.W., Giannoudis, P.V. (2010) Damage control management in the polytrauma patient. Springer

ALDERSASPEKTET BARN OG ELDRE SOM OPERASJONSPASIENT

Daatland, S. O. og Solem, P. E. (2011) Aldring og samfunn 2.utg Oslo: Fagbokforlaget

Bjørnland, K., Emblem, R. (2009) Kirurgi på barn og nyfødte - spesielle utfordringer <http://www.kirurgen.no/fagstoff/barnekirurgi/kirurgi-pa-barn-og-nyfodte-spesielle-utfordringer-kirurgen-307>

Krogell M. (2011). Barnets informationsbehov inför en operation https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38093/Krogell_Malin.pdf?sequence

Dyregrov A (2010) Barn og traumer en håndbok for foreldre og hjelpere. Utgave:2. utg. Fagbokforl. ISBN:9788245009521.

Grønseth, Randi & Markestad, Trond (2011). Pediatri og pediatriisk sykepleie. Bergen Fagbokforlaget

Kirkevold, M. Brodtkorb, K og Ranhoff, AH.(red) (2008). Geriatrik sykeleie god omsorg til den gamle pasienten, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Morton, P. G. og Fontaine, D. K. (2013) Critical care nursing: a holistic approach. Philadelphia. Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins.
Kap. 12 The critically ill older patient

Prioriteringsveileder barnekirurgi <http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/prioriteringsveileder-barnekirurgi/Publikasjoner/prioriteringsveileder-barnekirurgi.pdf>

Refsum, Sigvald (2006) Barnekirurgi. Vett og viten

Regjeringen(2008) Rapport. Barnets rettigheter.Norges fjerde rapport til FNs komite'for barnets rettigheter 2008. Barne og likestillingsdepartementet. Utenriksdepartementet.
http://www.regjeringen.no/upload/BLD/Rapporter/2008/Barnets_rettigheter.pdf

Wyller, T. B. (2011) Geriatri: en medisinsk lærebok. Oslo: Gyldendal akademisk

KOMPETANSE OG FAGUTVIKLING

Bjørk, I.T., Solhaug, M. (2008) Fagutvikling og forskning i klinisk sykepleie; en ressursbok. Akribe. ISBN10:8279501231

RAMMEFAKTORER, ORGANISERING, LEDELSE OG MILJØ

Høst, T.(2014) Ledelse i helse- og sosialsektoren. 3. utgave. Oslo. Universitetsforlaget

Lerheim, J. (2013) Kvalitetsledelse i prosjekt. Akademika. ISBN13:9788232100859

Loraas, L-M. E. og Danielsen, S. (2009). [Veileder for elektronisk dokumentasjon av operasjonssykepleie](#). Oslo: Norsk Sykepleierforbund Landsgruppen av operasjonssykepleiere

Moen, A., Hellesø, R. og Berge, M. (2008). Sykepleierens journalføring. Dokumentasjon og informasjonshåndtering. Oslo: Akribe.

NSFs Faggruppe for IKT og dokumentasjon. (2007). Dokumentasjon av sykepleie i elektronisk pasientjournal. 3.utg.

Slinning E, Haugen R. Helsefremmende lederskap: slik leder de beste. (2011). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Anbefalt lesning; spesifiseres ved innledning til emnet.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:36:46